

A Szent Péter és Szent Pál egyházközség születése Kápolnásfalu

175. jubileumi év

Major Sándor

A plébánia hivatal születésének rövid története

Kápolnásfalu a Hargita délnyugati lábánál, 800 m fölött, az oláhfalvi Lázon fekszik, Székelyudvarhelytől 22 km-re, míg Csíkszeredától 30 km-re. Területe már a 12. században lakott volt.

A község sok nehéz napot élt meg. Fekvésénél fogva sokszor került portyázó hadak, később az erdélyi fejedelmek átkelő vagy gyülekező seregeinek útjába, akik állandóan zaklatták, kifosztották az itteni lakosságot.

Emiatt a fejlődésnek indult község elpusztult a tizenöt éves háború idején.

A falut Bocskai István telepítette újra 1604-ben. Főleg Csíkból, Gyergyóból, Háromszékről hozott családokat. A falut 1566-ban még „Innetsóoláhfalunak” hívták, majd a Hargita havasán, valamikor a XVI. század második felében felépült kápolnájáról Kápolnásoláhfalunak nevezték.

Kápolnásfalu Szentegyházával alkotott egy közös plébániát. A Szentegyházafalu 1503. évi pecsétjén már két templom látható, az egyik bizonyára a Kápolnásfalué lehetett¹. Az 1567. évi regestrum a két Oláhfalut már külön jegyezte: Oláhfalu 32 kapuval, másik Oláhfalu 28 kapuval szerepelt benne². Az 1602. augusztus 11-én készült összeírásban Kápolnásoláhfalu („Kapolnas Olafalú”) néven szerepel. A falu első ősi kápolnája a Hargita havasán (Kápolna bérce) állott, a Kápolna bérce nevű helyen. Orbán Balázs felkereste és megtalálta az egykor 12 lépés hosszú és 20 lépés széles kápolna alapfalait és szétszórt köveit³.

1. Vö. DÁVID László: A középkori Udvarhelyszék, 336.

2. Vö. Székely oklevéltár, III. 219.

3. Vö. ORBÁN Balázs: A Székelyföld leírása, I. kötet 78.

A kápolnának 1643. augusztus 29-én VIII. Orbán pápa Szent Péter és Szent Pál tiszteletére búcsút engedélyezett. Az épület a viharok és a zord idő miatt egy évszázad alatt nagyon megrongálódott.

Mivel látogatása a nagy távolság következtében nehézkes és fáradságos is volt, a hargitai búcsút a helybeliek kérésére XIV. Kelemen pápa 1721. május 13-án kelt engedélyével áthelyezte a faluba, ahol egy új kápolnát építettek, ugyancsak Szent Péter és Pál tiszteletére⁴.

A falu római katolikus plébániatemplomát 1797-1800 között építették. Az anyaegyház-községről való leszakadást és a külön plébánia létrehozását 1837-ben engedélyezték, de a kápolnásfalusi plébánia csak 1838-ban vált önállóvá⁵.

A község lakosai a plébániává válás alkalmával levéllel fordultak az Erdélyi Püspökséghez kérve, hogy az anyaegyház-községtől (Szentegyházsfalu) leszakadva önálló egyházközséget alkothassanak Szent Péter és Szent Pál plébánia néven. A különválás szükségességének okait a Domus Historiában így jegyezték fel:

4. Vö. LÉSTYÁN Ferenc:

Megszentelt kövek – A középkori erdélyi püspökség templomai.

5. Vö. Schematismus ecclesiae Kápolnás, 1882. 285.

„Több évek lefolyta alatt leány Megyéje volt a legközelebbi szomszéd Szentegyházás Oláhfalunak, melyben lakhelyük volt a lelki Pásztoroknak, akik is püspöki rendelésből Kápolnás Oláhfaluban minden héten kétszer Szerdán és Pénteken Szent szolgálatot tenni kötelezettek a két Nemes Falu által évenként fizetendő Papi bérnek haszonfeléért.- Ezen szolgálatokon kívül a közönséges ünnepi Istentiszteleteket is tartoztak véghez vinni. Egyébiránt jelesebb Ünnepnapokon és Vasárnapokon az egész Kápolnás Oláhfalvi Nemes Közösség ha Szent Misét és Lelki Tanítást akart hallgatni, által volt kénytelen fáradni Szentegyházás Oláhfaluba, – sőt ami több a keresztelendő csecsemőket is élet-halál között a legalkalmatlanabb időben is Szentegyházás Oláhfaluban kellett keresztelés végett a Kápolnás Oláhfalviaknak átall vinni, – a leghalálosabb beteg kétségbeesés között várta a hamar meg nem érkező Lelki Atyát, sőt a haldoklók szentsége nélkül költözött a másvilágra. – Úgy hasonlóan aki házasságra akart lépni egész meghívott és összesereglett tisztelő Nász Néppel okvetlen Szentegyházás Oláhfalvi Templomba, mint anya templomba volt kénytelen megjelenni.

De ezeken kívül: a növendék gyermekeknek is egy kevés tanulás végett a leghidegebb időben is a Szentegyházás Oláhfalvi Iskolába kellett menjenek. Annak utána is, hogy ezen általjárás megszűnt Kápolnás Oláhfaluban csak hánt vetett harangozó formák lévén akik se tudományokkal, se magok viselete által a Hívek kisededei sem erkölcsi nevelő oktatásokat előmozdítani nem tudták, úgy annyira homályban, s butaságban növekedtek fel a legjobb elméjű, s indulatú ifjak is hogy se imádságokat, se valami kevés írást vagy olvasást nem tudhattak hanem Udvarhely Városában nagy költségen kell taníttatni gyermekeiket a szülőknek.

Mely jó Tanítói híjának szomorú következései úgy annyira el harapóztak volt, hogy még legközelebbi 1837-8 és 9 évben is találhatóak voltak olyanok akik se imádkozni, se gyónni nem tudván, a legnagyobb bajt s fáradságot okozták a helybéli Lelkészek, noha ő szorgalmatosságának, s igyekezetének daczára azután, s talán örökre is fognak találtatni olyanok a kiket különöc szilajságok, s erdei vadságok miatt soha senki sem is taníthat meg. Ezeken a fenn elősorolt Lelki Károkon kívül, még hány ezerféle terhek nem nyomták vállait a Kápolnás Oláhfalvi Híveknek, midőn minden papi s kántori épületeknek fel állításában, jó karban tartásában minden más költségekben, melyek Szentegyházás Oláhfaluban, mind Anya Megyében történtek hason részt tartozott venni a kisedd Kápolnás Oláhfalu.

Ezeknek, s más több kedvetlen bajoknak hordozása alatt sok évek lefolyása alatt nyögtek a legjobb indulatú Hívek is, akiknek vérzett ugyan szíveik a képtelen terűnek súlya, sok lelki kár de csak a néma nyögésekkel orvosolhattak fájdalomkon, akár merre nyújtották is segedelem végett kezeiket, üres hangokkal el utasítottak, s minden terhek hasonfele hordozása mellett is kénytelenek voltak a fenn elősorolt lelki, testi bajokkal küzdeni, s csak a jövődő jobb létnek édes reményével táplálgatni gyakran elcsüggedt szíveiket.

Mindnyájan egy átaljában Kápolnás Oláhfalvi Hívek óhajtották ugyan Honokban látni valahára egy olyan Lelki Pásztort, - kinek kormánya alatt sok évi hátramaradások valamennyire kipótolódnék, de különös szívóhajtások volt többi között néhai Benedek Mihály, Elekes Albert igen jóakarató Megyebéli Híveknek, a kiknek mind szívük óhajtása, mind minden törekvésük csakis oda célozott miszerint a felsőbbektől helybéli Lelki Atyát nyerhetnének, melyet minek

előtte megélhettek volna, kiszóllítottak az élők seregéből. Végre: ezen megboldogult férfiak, igaz jó keresztény hazafiak, amit meg nem érhettek, megérték azt az ők utódjaik, mivel ezeknek maradékaik az elhunytaknak több ízben tett felsőbbi ígéreteket, többszöri alázatos könyörgő levélek benyújtása által, végre sikerülni látták, a midőn az 1835.-ik évben szív vigasztaló biztatást valának szerencsések hallani a püspöki szájából: „ Ha a papi ház, hozzátartozó külső- belső jószágokkal ellátva készen leend, ezeken kívül elegendő fizetésről a jövődöbéli Lelki pásztoroknak a hívek gondoskodni fognak én örömet hajolni fogok a Kápolnás Oláhfalvi hívek könyörgésire. Csik Tusnádi Kovács Miklós Úr Eő Excellenciája az akkori erdélyi Katolikusok nagy kegyű Püspöke nyújtá ezen vigasztaló atyai válaszát a Kápolnás Oláhfalvi közönségnek.

Ezen püspöki ígéretnek következésül, azonnal a hívek Benedek Ferencz Királybíró Úr előjárása alatt, segítettve Both Ignác Ferencz, Elekes Jozsef, Lörincz Lukács és Bálinth János Tábla-Bíró Uraktól, a papi ház hely megszerzésben, a külső belső jószágok kiigazításában törekedtek, melyek mind végrehajtván Nyiresponki Lörincz Mihály /: ... Kondor Miska:/ megyebírósága alatt a papi ház, s hozzátartozó némely épületek csak nem egészen az 1836.-ik év vége felé felépítették. Mind ezek meg érintvén az akkori Székely Udvarhelyszéki Egyházi kerületi Fő Esperest, Méltóságos Raymund János Úr, igen hév pártolatát jelenté ki a hívek iránt, úgy annyira, hogy a fenn tisztelt Esperes Úr bölcs tanácsadására a Kápolnás Oláhfalvi hívek készek lennének elválásuk után magukra azt meg ígérni s meg is adni a jövődöbéli Lelki Pásztoroknak, amennyit eddig elé a két falu évenként adott, és ezen akaratakat szoros Contractusba is tevék s a Magos Fő Esperes Úr közbejárására által Eő Excellenciájának helybenhagyás s örökidőkre megerősítés végett alázatosan benyújták.”

**A levél amelyet 1837-ben
fogalmaztak és írtak a következő:
84/1837**

„Mü, alább írtak adjuk tudtára mindenkinek akiknek illik, mostaniaknak, és jövendőbélieknek ezen örökösön kötelező Levelünk sorában azt, hogy az imádandó Isteni Bölcs Gondviselés minden más veszélyektől, de nevezetesen a pusztító mirigyos nyavalyától, a pestistől megőrizvén a Két Oláhfalvi communitásunkat, s azért a Két Oláhfalvi népség annyira megszaporodván, hogy nem csak egy Templomban el nem férhetünk, hanem egy Lelki Pásztor a mi egyházi Kormányzatunkra elégséges nem is lehetne, még volt elfelejthetetlen néhai Rudnai Sándor Püspök Urunk és Excellensziája segéd papot (Káplán) rendelni szükségesnek látta, de a segéd pap is az anya Megyéből csak Szerdán, Pénteken s Vasárnapokon járván által meghatározólag Kápolnás Oláhfaluba, azon kívül hogy ezen napokon is az itteni zord éghajlat mostohasága, őszi, téli s máskori szelek, zivatarok, s meg győzhetetlen esők s havak miatt egyik faluból a másikba nem jöhetvén, sokszor kellett lelki vigasztalás nélkül lennünk, még keresztelendő gyermekeinket is a Kápolnás Oláhfalviak, kivált téli időben életük veszedelmeztetésével kénytelenítettek az Anya Megyébe általvinni, nagyobb gyermekeink pedig nem lévén helybéli külön Lelki Pap Kápolnás Oláhfaluban majd minden tanítás nélkül maradtak, azért mind két Oláhfalubéli hívek ájtatossága s fennebb elősorolt okok azt kívánván, hogy mind a két faluban helybéli külön Lelki Pásztor légyen a szentségek kiszolgáltatására és a számos gyermekeknek, az Isten, Anyaszentegyház, a Király és Haza Törvényei s kívánsága szerint való oktatása

és nevelése előbb mozdítására mostani Fő Lelki Pásztorunk, ezen Nagy Fejedelemségbéli Püspökünk – Csik Tusnádi Kovács Miklós Úr eő Excelletijája Apostoli buzgósága Kívánságunkat meg hallgatván s a két faluban külön a két Lelki Pásztornak szükségességét Püspöki bölcsessége, a concilium Tridentinumbéli azon nevezetes határozás /:Capt ad Audentiam:/ szerint áttallatván ezen esztendő július 4-kén hozzánk intézni méltóztatott, minket meg szólító s vigasztaló pásztori

Scopia. 87. 88.

Mi előbb iratad adtuk tudtára mindeneknek a hitet, és
 illik mostaniaknak, és jórendeléseknek ezen ööllelőn közele
 dvelünk' iratadon azt, hogy az imádatos Leon Pölsz Szent-
 sehis minden más vezérleket, de vezérleken a puritáto mui-
 gyes nyavalyától, a jutástól meg örvény a két Oláhfalvi Com-
 munitásukat, s lavent a két Oláhfalvi népesség annyira meg-
 sajtavadvan, hogy nem csak egy helyen, hanem elönn, sőt
 hanem egy Lelki Pásztor a mi egykori kormányzóságunkra a
 elegyes nem is lehetne, meg voltu elfelejtetlen néha. Kérem
 Szent Püspök Urunk eő Excelletijája segéd papot /házas/
 rendelni: szükségességnek látta, de a Cégd papot az Anna tr-
 gyéből csak Szent Pölszben, s Vajdaságon járban al-
 tal megparancsolag kápolnás Oláhfalva Jaron Kirül, hogy
 ezen napokon is ar ltteni mord sághát mostohavaga, öze,
 rék, s másokri velek, ahatarok, s meg győzhetetlen eszté
 s harak miatt egyik faluból a másikba nem jövelven, söt-
 vörz kellett lelkiaggasztalás nélkül lenniük, meg keresztre-
 tendi gyermekeinket is, a kápolnás Oláhfalvák, kiráts
 Jell Wöben detell veszedelmektől sivel közzelontdillek az Anna
 megöde által vinni, Nagröb gyermekeink pedig nem övön
 helybeli Pap háj: Oláhfaluban majd minden tanítás nél-
 kül maradvok, ahat mudo: két Oláhfalvák: mink' ajtatóság
 s jometh elővöröle öök ott kápolnán, hogy mind a két fa-
 luban helybeli külön Lelki Pásztor legyen a szentiségét ki-
 szolgálatiána, és a város gyermekeinek, az övön, Amfascen-
 na, a király, és Hana törvényi s kiránsága szerint való
 öktatása és nevelése előbb mozdítására mostani Fő Lelki
 Pásztorunk, ezen Nagy Fejedelemségbéli Püspökünk, – Csik
 Tusnádi Kovács Miklós Úr eő Excelletijája eő-
 söli buzgósága Kívánságunkat meg hallgatván, s a két
 faluban külön a két Lelki Pásztornak szükségességét Püspö-
 ki bölcsessége a Concilium Tridentinumbéli azon nevezetes
 határozás /:Capt ad Audentiam:/ szerint áttallatván ezen
 esztendő július 4-kén hozzánk intézni méltóztatott, minket
 meg szólító s vigasztaló pásztori

püspöki

kegyelmet s áldást pihegő Levelében Szentegyházias Oláhfalunak külön, s Kápolnás Oláhfalunak is külön Lelki Pásztor-t ígérni méltóztatott, ezen alább következők, de már előre eő Excellenciájához bényújtott magunk s általunk minden maradékaink lekötelezésére, tudnia illik:

1- ször Kötelezzük magunkat, s maradékainkat: hogy Templomunkat, minden résziben épen tartjuk, esztendőnként a szükséges javításokat meg tesszük, a harangokra is mind eddig ezután is gondunk leszen, s az isteni szolgálatra szükséges öltözeteket, edényeket, könyveket s más darabokat meg szerezzük s a templomi készületek és ezek tisztasága szükséges lévén, a külső Isteni szolgálatra, s ezáltal is ébresztvén a hívek buzgósága, lelki áhítatossága az Isten imádására azon leszünk, hogy templomunkban minden díszére legyen szent Religionknak, és belső isteni szolgálatunknak.

2- szor Az isteni szolgálatban pedig mindenekben a Katolikus Anyaszentegyház Törvényeihez, parancsolataihoz a mostan bölcsen kormányozó Kegyelmes Püspökünknek és Következőinek, Helytartóinak rendelkezéseihez alkalmaztatjuk magunkat, helybéli Lelki Pásztoraink tanítása s útmutatása szerint.

3- szor Mivel az Apostol mondása szerint ki az Oltárnak szolgál, az oltárról kell élnie, vagyis azon adományokból melyeket az Apostolok idejében az első Keresztény hívek az Isten Oltárára tettek: esztendőnként adunk az élet szükségei kiszerezésére 500 Rhenes Forintokat, az az ötszáz Rforintokat, most s mindenkor olyan közfolyamatú pénzben a milyent szekerességünk által /:mivel azzal s abból élünk:/ szerezhetünk, ezen summát pedig esztendőnként négy részben

adjuk meg ángáriánként (évnegyedenként) százhuszonöt Rforintot melyről a Plébános Úrtól adandó Nyugtatóványt a kerületi Fő Esperes Úrnak bémutatni mulhatatlan kötelességünknek tartjuk.

4- szer Kötelezzük magunkat és maradékainkat, hogy Lelki Pásztorunknak a most szerzett 40 ölnyi hosszú és 12 öl szélességű Parochialis Funduson már falaira nézve egészen felépített és a Szentegyházias Oláhfalvi Parochialis Házhoz alkalmaztatott papi kőházat, csúrt, istálokat s minden más szükséges épületeket felállítván, mindezeket, úgy minden kerteket is minden időben épen tartjuk, a szükséges igazításokat, újításokat esztendőnként a magunkéból meg tesszük.

5- ször Adunk esztendőnként az ide s eddig való szokott mód szerint tíz szekér szénát készen, s tizenhat szekér szénára való fű helyet a más négy szekér szénára való fűhelyet most hirtelen ki nem szerezhetvén, azt két szekér kész szénával pótoljuk, addig míg a széna helyeket kiszerezhetjük. Jegyzés : Ezen szénafű hely hiány 1838.-dik évben midőn az új Lelkész használni kezdette, kipótoltatott, és így a húsz szekér szénára való fű hely kiván a nemes megye által igazítva, s a helybéli Lelkész birtokába bocsátva.

A szénafű helyek pedig így következnek:

a:) Van a Rákos Homoród mellett /: néhai Lőrincz Ferencz jószágá volt:/6szekér szénát termőkaszáló hely, melynek hosszúsága 132 öl:/ újból a hitesség előtt 1838.- ban felméréstvéen hosszúsága találtatott 139 ölnyinek:/ szélessége napkeletről 58- középen 63- más helyt 37 és nap nyugat felől 15. Ennek nap keleti vicinusa Közepső Péter Mihály- délről és nap nyugatról a felső Both atyafiak kaszáló helyei- északról Elekes József szántó és kaszáló helyei.

b:) Két árok nevű helyben van két szekér szénára

való kaszáló hely- melynek hosszúsága tézsen 107 ölet- napkeleti szélessége 27- nap nyugati szélessége 28 – közepe is annyi – Ennek vicinussa napkeletről Márton Mihály, délről Tofalvi Lőrincz Jánosné- napnyugatról a Bálint István maradványai – éjszokról a György Barabás szántóföldje.

c:) Van a Csárfán nevű helyben a falu földjében 5 szekér szénát termő hely, melynek hosszúsága tézsen 90 ölet- szélessége pedig mindenütt 50 öl. Ennek napkeleti szomszédja a Jakocsok kertje – másutt mindenütt a falu köz legelő helye- Ezen kaszálót a falu köz pascuumából szakasztant ki. – miként ezen kötelező Levelünket Püspök Urunk eő Excellentiája méltoztatik confirmálni, s nekünk Lelki Pásztort adni mindjárt készbe vesszük s abban tartjuk – Jegyzés . Ezen hely igen seppedékes és sáros lévén, mint igen kevés, sőt semmi hasznot hajtó a helybéli Lelkész által el nem fogadtatott, annál is inkább, hogy a falu csordája mellette járván, a mi kicsi széna termet volna is le gázolták, s fel prédálták volna: mert az a kertben való tartás a nemes megyének csak mézes ígérete volt: azonban hogyan szokta jo karban tartani az egy két részekre eső tábla kertet azt látni s tapasztalni fogja mindenki. Ezen okoknál fogva ezen Csárfán nevű helyhez a helybéli Lelkészek számot ne tartsanak s azt a közönségtől ne követeljék, mert az ki van jobb hellyel pótolva, a mint ide alább fog következni.

d:) Hetesfű nevű helyben 3 szekér szénára való kaszáló, melynek hossza lészen 106 szélessége 37 – közből 64. napnyugatról 89 öles.– vicinussa napkeletről Gáspár János és a Benedek atyafiai,- délről Elekes István maradványai,- napnyugatról Páll Adrás, és a Both atyafiai birtokai. Jegyzés : Az 5 dik pont alatt ígéri a közönség, miszerint a 16 szekér szénára való fű helyet kipótolja 20 szekérre.

Úgy hasonlólag 5c alatti Csárfán nevű helyére szakasztat az ide Alább ki jelelt helyekből, melyek a hiányt kipótolják, és ez a tapasztalás bebizonyította u.m.:

e:) Meg öletett Kápolnás Oláhfalvi Elekes Ferencz kertjéből a Lázon szakasztott egy darab, melynek hossza a közepén egyenesen nézve 75 öl és 4 sing- szélessége az éjszaki részén a tetején 51 öl és 5 sing.- a hely derekán keresztül 55 öl és 2 sing a hely alsó részének szélessége 46 öl és 2 sing.

f:) Az úgy nevezett Véczfarkaloka, vagy Homorod lokában adatott kaszáló helynek felső, vagy éjszaki része 37 öl és 3 sing, a hossza egyenesen 151 öl. a közepe derekában 38 öl. - az alsó részének vastagsága 29 öl.- ezen hely mellett hosszan le, mivel a csorda ottan jár, gyeplő kertet jó karban tartani nem a pap hanem a közönség tartozik. – És imé ezek a n. megyétől adatott Kánonika portiók a kaszáló helyekre nézve, melyeken össze vissza az ígért 20 szekér széna alkalmasint megterem amint mondatik az ide való mód szerint. ....”

Püspöki Helybenhagyás **14/1837**

„Ezen közakarattal meghatározott, és kölcsönös meg egyezésből meg irt Kötelező Levelet jövőidők tanúságára, és szoros megtartás végett ezennel püspöki hatalmamnál fogva helyben hagyom, és meg erősítem, oly hozzátétellel, hogy:

I.ször) A külön Plébánosnak három hónaponként pontosan fizetendő esztendei ötszáz forintról az elkülönözött Megye mindenek előtt és főképpen gondoskodni tartozzék.

2.szor) *A Kántor és Oskola Mester illendő eltartásáról, valamint az oskola háznak jó karban való fentartásáról is hasonló buzgosággal gondoskodják.*

3.szor) *Ha az idők viszontagsága mián, az ökrös, vagy lovas gazdák száma, netalántán kevesebbednék, a Megye mind azonáltal arrol, hogy Plébánosának mindenkor elegendő fája légyen illendőképpen szorgalmatoskodják.*

4.szer) *A kiszakasztott földek mennyisége és mértéke, a mennyiben azokban netalántán még valami fogyatkozás idővel találtatnék, az eleve tett ígéretekhez képest ki egészített állapotba helyeztessék, és abban csonkulás nélkül fen is tartassék.*

5. ször) *A földek trágázásáról a Megye minden időben gondoskodni tartozzék. Költ Kolozsvárt Januarius 20-kán 1837-dik esztendőben
Miklos Erdélyi Püspök L.S.*

„A nemes megyének ezen egyező levele a püspöki helyben hagyás és megerősítés után vissza küldetett s mindenkor a nemes megye archivumában híven őriztetik.”

A külön plébánia létrehozásának nehézségeiről és első plébánosukról a következőket jegyezték fel:

„Az isteni gondviselés bölcs intézkedése folytán éppen abban az időben, mikor a lelkek már elég érettek voltak nagy gondolatok keresztülvitelére, mikor már elhatározott és keresztülvitt tény volt a különválás, meg volt a telek, épült a plébánia, éppen akkor küldetett Varga Sándor újmisés Szentegyházfaluba segédlelkésznek. Első útja is, amint önéletrajzába írja Kápolnásfaluba vezetett. Ez a pásztorától oly távol élő, de

hozzá még is alázatos lélekkel ragaszkodó nép az új papot nagy szeretettel fogatta. Mi nagy volt meglepetésük midőn észrevették, hogy az új káplán sokat törődik velük, mindegyre átsétált, meglátogatta őket annyira, hogy csak hamar a nép osztatlan szeretetét és bizalmát a legnagyobb mértékben kiérdemelte. Már javában épült a ház, a gazdasági épületek, a kápolnásfalviak áldozatot nem kíméltek csak, hogy egy szép plébániát építhessenek és egy jó plébánost kaphassanak. .... Elég az hozzá, hogy a Kápolnásfalviak serényen folytatták az építkezéseket, sokszor Varga Sándor káplánjuk vezetése és útmutatása szerint. 1837-ben már mindennel készen voltak. S mivel plébánosuk ellátásáról maguk gondoskodtak megnyerték a papválasztási jogot is. Varga Sándor lett az elő plébános (1838 januárjától). Kápolnásfalu fiatal, erős, munkára termett híveiért életét is feláldozni kész lelkipásztort kapott. Ennek a kölcsönös szeretetnek bámulatra méltó eredményei voltak. Varga plébános élt, halt híveiért. Legelső dolga volt, hogy jó, alkalmas iskolaépületről gondoskodjék. Mikor aztán meg volt a szép templom, illetve rendbe volt szedve, felszerelve az addig elhanyagolt oltár, mikor a gyermekek rendszeres tanítása kellőképpen biztosítva volt, Varga plébános erős kézzel fogott hozzá az itt-ott felburjánzott rossz szokások kiirtásához, az eddig zabolázatlan mindkét nembéli ifjúság megfékezéséhez. Szigorú, de jóságos jó atyja volt népének. Híveié volt egészen. Együtt dolgozott, ha kellett együtt szórakozott velük, mint pl. vasárnap délutánjain szívesen labdázott velük, de amellettsóhasem tévesztette szem elől, hogy ő atyjuk, lelkipásztoruk nekik. Így megtörtént, hogy vasárnap

délután a vecsernyén a fiatalság nem volt jelen. Feltűnt ez a rendetlenség Varga plébánosnak. Tudakozódott ennek oka után. Megtudta, hogy a fiatalság egy félreeső utcában titkon tánccot csinált és ott van. Varga plébános egy nádpálcával kezében rögtön ott termett, a bűnösöket megfenyítette. Pár perc alatt a templom megtelt fiatalsággal és Varga plébános nagy lelkinyugalommal végezhetette a vecsernyét. Népe, hozzávaló ragaszkodásának szép jelét adta az 1848-49-i szabadságharc alkalmával. Többek közt orosz katonák vonultak át a két falu között. Raboltak, pusztítottak, ahogyan csak tudtak. Szentegyházásfalu papját az oltár mellől elhurcolták. Mikor ezt meghallották a kápolnásfalviak, azonnal felkeresték szeretett plébánosukat, kérték, hogy engedje meg, hogy az oroszok elől valahová elrejtésük. S mikor a plébánosuk kijelentette, hogy neki a nyája mellett kell maradnia, akkor minden ellenkezés dacára szekérre ültették és kivitték a Hargita valamelyik elrejtett zugába és egy hétnél tovább őrizték, míg aztán a muszkák tovább mentek....”

(Kivonat – Domus Historia - Kápolnásfalu)

1838 januárjától e plébánián szolgált papok névsora

	Név	Szolgalati idő
1	Varga Sándor	1838 - 1869
2	Bencze Lajos	1870 - 1877
3	Bodó Albert	1877 - 1914
4	Barabás Márton	1914 - 1922
5	Fazakas István	1922 - 1931
6	Szabó János	1931 - 1937
7	Mihály Lajos	1937 - 1954
8	Erdély András (helyettes)	1954 II. – VII.
9	Szóts Béla	1954 - 1970
10	Birton István	1970 - 1975
11	Borsos János	1975 - 1978
12	Szabó Ferenc	1978 - 1988
13	Borsos János (helyettes)	1988 III.-VII.
14	Gergely Fülöp	1988 - 1995
15	Czikó László	1995 - 2012
16	Major Sándor	2012 -

(Adatok az Domus Historia-ból)

**Az egyházközség statisztikai adatai 10 éves
léptéssel az anyaegyházközség
leválásától kezdve napjainkig**

Év	Keresztelés	Házasság	Elhalálozás
1838	48	6	37
1848	48	8	64
1858	79	14	52
1868	84	26	37
1878	69	14	41
1888	107	15	169
1898	14	7	66
1908	84	19	89
1918	52	19	59
1928	80	17	70
1938	56	22	35
1948	46	18	31
1958	57	24	21
1968	52	9	22
1978	46	19	24
1988	34	17	26
1998	32	16	21
2008	33	10	24
2012	28	14	27

(Adatok az anyakönyvek alapján)

Összeállította: Major Sándor
Tördelés, kivitelezés: Top Invest

A kiadvány megjelenését támogatta:

BETHLEN GÁBOR
Alap

Római Katolikus Plébánia
- Kápolnásfalu 2013 -